NN 20/2016 (4.3.2016.), Pravilnik o sigurnosti dizala

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

583

Na temelju članka 4. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (»Narodne novine«, br. 80/13 i 14/14) ministar gospodarstva donosi

PRAVILNIK

O SIGURNOSTI DIZALA

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Područje primjene

(1) Ovaj se Pravilnik primjenjuje na dizala koja se trajno upotrebljavaju u građevinama i namijenjena su za prijevoz:

– osoba,

– osoba i tereta,

– samo tereta, ako je nosač izveden tako da osoba može bez poteškoća ući u njega, te ako je opremljen upravljačkim uređajima koji se nalaze u nosaču ili nadohvat ruke osobi u nosaču.

(2) Ovaj se Pravilnik primjenjuje i na sigurnosne komponente za dizala iz popisa u Prilogu III. koje se upotrebljavaju u dizalima iz prvog stavka.

(3) Ovaj se Pravilnik ne primjenjuje na:

– uređaje za dizanje čija brzina nije veća od 0,15 m/s,

– dizalice na gradilištima,

– žičare, uključujući uspinjače,

– dizala posebno namijenjena i konstruirana za vojne ili policijske svrhe,

– naprave uređaje za dizanje iz kojih se može obavljati rad,

– mehanizme za dizanje u rudnicima,

– uređaje za dizanje namijenjene podizanju izvođača tijekom umjetničkih izvedbi,

– uređaje za dizanje ugrađene u prijevozna sredstva,

– uređaje za dizanje povezane sa strojevima i isključivo namijenjene pristupu radnim stanicama, radnom mjestu uključujući točke za održavanje i pregled strojeva,

– prijevozna sredstva koja upotrebljavaju prigon sa zupčastom letvom,

– pokretne stepenice i mehaničke trake.

(4) Kada su, za dizala ili sigurnosne komponente za dizala, rizici navedeni u ovom Pravilniku u potpunosti ili djelomično pokriveni posebnim pravom, ovaj se Pravilnik ne primjenjuje ili se prestaje primjenjivati u slučaju takvih dizala ili sigurnosnih komponenti za dizala i takvih rizika od početka primjene tog posebnog prava.

(5) Ovim Pravilnikom se u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2014/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na dizala i sigurnosne komponente za dizala (SL L 96, 29. 3. 2014.).

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ovoga Pravilnika primjenjuju se sljedeće definicije:

1. »dizalo« je uređaj za dizanje namijenjen dosezanju određenih razina, koji ima nosač koji se kreće između krutih vodilica s nagibom pod kutom većim od 15 stupnjeva prema horizontali, ili uređaj za dizanje koji se kreće duž utvrđenog stalnog puta čak i kada se ne kreće između krutih vodilica;

2. »nosač« je dio dizala koji podupire osobe i/ili teret radi podizanja ili spuštanja;

3. »uzorak dizala« je reprezentativno dizalo čija tehnička dokumentacija određuje način na koji će biti ispunjeni bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi određeni Prilogom I. ovoga Pravilnika za dizala koja su sukladna s uzorkom dizala, koji je određen objektivnim parametrima i koji koristi jednake sigurnosne komponente za dizala;

4. »stavljanje na raspolaganje na tržištu« je svaka isporuka sigurnosne komponente za dizala za distribuciju ili uporabu na tržištu Unije u okviru trgovačke djelatnosti s plaćanjem ili bez plaćanja;

5. »stavljanje na tržište« je:

– prvo stavljanje na raspolaganje na tržištu sigurnosne komponente za dizala, ili

– isporuka dizala za uporabu na tržištu Unije u okviru trgovačke djelatnosti s plaćanjem ili bez plaćanja;

6. »ugraditelj« je fizička ili pravna osoba koja preuzima odgovornost za projektiranje, izradu, ugradnju i stavljanje dizala na tržište;

7. »proizvođač« je svaka fizička ili pravna osoba koja proizvodi sigurnosnu komponentu za dizala ili daje projektirati ili proizvesti sigurnosnu komponentu za dizala te je stavlja na tržište pod svojim imenom ili trgovačkom oznakom;

8. »ovlašteni zastupnik« je svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koju je ugraditelj ili proizvođač pisano ovlastio da u njegovo ime obavlja određene zadaće;

9. »uvoznik« je svaka fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koja stavlja sigurnosnu komponentu za dizala iz treće zemlje na tržište Unije;

10. »distributer« je svaka fizička ili pravna osoba u opskrbnom lancu, različita od proizvođača ili uvoznika, koja stavlja sigurnosnu komponentu za dizala na raspolaganje na tržištu;

11. »gospodarski subjekti« je ugraditelj, proizvođač, ovlašteni zastupnik, uvoznik i distributer;

12. »tehnička specifikacija« je dokument kojim su propisani tehnički zahtjevi koje dizalo ili sigurnosna komponenta za dizalo mora ispuniti;

13. »usklađena norma« je usklađena norma kako je definirano člankom 2. točkom 1. podtočkom (c) Uredbe (EU) br. 1025/2012;

14. »akreditacija« je akreditacija kako je definirano člankom 2. točkom 10. Uredbe (EZ) br. 765/2008;

15. »nacionalno akreditacijsko tijelo« je nacionalno akreditacijsko tijelo kako je definirano člankom 2. točkom 11. Uredbe (EZ) br. 765/2008;

16. »ocjenjivanje sukladnosti« je postupak kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi ovoga Pravilnika koji se odnose na dizalo ili sigurnosnu komponentu za dizala;

17. »tijelo za ocjenjivanje sukladnosti« je tijelo koje obavlja poslove ocjenjivanja sukladnosti uključujući kalibraciju, ispitivanje, potvrđivanje i pregled;

18. »opoziv« u odnosu na dizalo je svaka mjera usmjerena na rastavljanje i sigurno odlaganje dizala, a u odnosu na sigurnosnu komponentu za dizala znači svaka mjera usmjerena na povrat sigurnosne komponente za dizala koja je već stavljena na raspolaganje ugraditelju ili krajnjem korisniku;

19. »povlačenje« je svaka mjera usmjerena na sprečavanje da sigurnosna komponenta za dizala u opskrbnom lancu bude stavljena na raspolaganje na tržištu;

20. »zakonodavstvo Unije o usklađivanju« je svako zakonodavstvo Unije kojim se usklađuju uvjeti za stavljanje proizvoda na tržište;

21. »oznaka CE« je oznaka kojom ugraditelj ili proizvođač označuje da su dizalo ili sigurnosna komponenta za dizala sukladni s važećim zahtjevima utvrđenima zakonodavstvom Unije o usklađivanju koje propisuje njezino stavljanje.

Članak 3.

Slobodno kretanje

(1) Ne smije se zabranjivati, ograničavati ili sprječavati stavljanje dizala na tržište ili njihovo stavljanje u uporabu ili stavljanje sigurnosnih komponenti za dizala na raspolaganje na tržištu ako su usklađeni s odredbama ovoga Pravilnika.

(2) Dozvoljeno je izlaganje dizala ili sigurnosnih komponenti za dizala koja nisu u skladu s odredbama ovoga Pravilnika na komercijalnim sajmovima, izložbama ili predstavljanjima, ako je jasno označeno da nisu usklađeni i neće biti stavljeni na tržište ili stavljeni na raspolaganje dok ne budu usklađeni.

(3) Tijekom predstavljanja dizala ili sigurnosnih komponenti za dizala na događajima iz stavka 2. ovoga članka moraju se poduzeti odgovarajuće sigurnosne mjere kako bi se osigurala zaštita osoba.

Članak 4.

Stavljanje na tržište, stavljanje na raspolaganje na tržištu i stavljanje u uporabu

(1) Dizala obuhvaćena ovim Pravilnikom mogu se staviti na tržište i staviti u uporabu samo ako su sukladna s ovim Pravilnikom kada se ispravno ugrade, održavaju i upotrebljavaju u skladu sa svojom namjenom.

(2) Sigurnosne komponente za dizala obuhvaćene ovim Pravilnikom, mogu se staviti na raspolaganje na tržištu i staviti u uporabu samo ako su sukladne s ovim Pravilnikom kada se ispravno ugrade, održavaju i upotrebljavaju u skladu sa svojom namjenom.

Članak 5.

Bitni zdravstveni i sigurnosni zahtjevi

(1) Dizala obuhvaćena ovim Pravilnikom moraju zadovoljavati bitne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve utvrđene u Prilogu I. ovoga Pravilnika.

(2) Sigurnosne komponente za dizala obuhvaćene ovim Pravilnikom moraju zadovoljavati bitne zdravstvene i sigurnosne zahtjeve utvrđene u Prilogu I. ovoga Pravilnika i omogućiti da dizala u koja su ugrađene zadovoljavaju navedene zahtjeve.

Članak 6.

Građevine u kojima su ugrađena dizala

(1) Osoba odgovorna za rad na građevini i ugraditelj moraju međusobno razmijenjivati potrebne podatke i poduzimati odgovarajuće korake radi osiguravanja ispravnog rada i sigurnog korištenja dizalom.

(2) Vozna okna dizala ne smiju sadržavati nikakve cjevovode, električne instalacije ili uređaje, osim onih potrebnih za ispravan rad i sigurnost dizala.

POGLAVLJE II.
OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Članak 7.

Obveze ugraditelja

(1) Prilikom stavljanja dizala na tržište, ugraditelji moraju osigurati da je dizalo projektirano, proizvedeno, ugrađeno i ispitano u skladu s bitnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima utvrđenima u Prilogu I. ovoga Pravilnika.

(2) Ugraditelji moraju sastaviti tehničku dokumentaciju i provesti odgovarajući postupak ocjenjivanja sukladnosti iz članka 16. ovoga Pravilnika ili osigurati njegovo provođenje.

(3) Kad je postupkom ocjenjivanja sukladnosti iz članka 16. ovoga Pravilnika dokazana sukladnost dizala s propisanim bitnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima, ugraditelj mora sastaviti EU izjavu o sukladnosti i osigurati da ona bude priložena uz dizalo i stavlja oznaku CE.

(4) Ugraditelj mora čuvati tehničku dokumentaciju, EU izjavu o sukladnosti i, prema potrebi, odluku (odluke) o odobrenju, 10 godina nakon što je dizalo stavljeno na tržište.

(5) Kad to smatraju prikladnim s obzirom na rizik koji predstavlja dizalo, a kako bi zaštitili zdravlje i sigurnost korisnika, ugraditelji moraju istražiti i, ako je to potrebno, voditi knjigu pritužbi i registar nesukladnih dizala.

(6) Ugraditelji osiguravaju da je na dizalima označena vrsta, serija ili serijski broj ili bilo koji drugi identifikacijski element.

(7) Ugraditelji navode na dizalu svoje ime, registrirano trgovačko ime ili registriranu trgovačku oznaku i poštansku adresu na kojoj ih se može kontaktirati. Adresa mora sadržavati jedinstveno mjesto na kojem se ugraditelja može kontaktirati. Kontaktni podaci moraju biti na hrvatskom jeziku.

(8) Ugraditelji moraju osigurati da uz dizalo dolaze upute iz Priloga I. točke 6.2, na hrvatskom jeziku koje moraju biti jasne, razumljive i shvatljive, kao i i svako drugo označivanje.

(9) Ugraditelji koji smatraju ili imaju razloga vjerovati da dizalo koje su stavili na tržište nije u skladu s ovim Pravilnikom, bez odgode moraju poduzeti korektivne mjere kako bi uskladili spomenuto dizalo. Nadalje, kad dizalo predstavlja opasnost, ugraditelji o tome bez odgode moraju obavijestiti nadležno inspekcijsko tijelo, navodeći detalje, posebno o nesukladnosti i o svim poduzetim korektivnim mjerama.

(10) Na obrazložen zahtjev nadležnog inspekcijskog tijela ugraditelji moraju dostaviti tom tijelu sve podatke i dokumentaciju u papirnatom ili elektroničkom obliku koji su potrebni za dokazivanje sukladnosti dizala s ovim Pravilnikom na hrvatskom jeziku.

(11) Na zahtjev nadležnog inspekcijskog tijela ugraditelji moraju surađivati s njim u svakoj poduzetoj radnji kako bi se uklonio rizik koji predstavljaju dizala koja su stavili na tržište.

Članak 8.

Obveze proizvođača

(1) Kad stavljaju svoje sigurnosne komponente za dizala na tržište, proizvođači moraju osigurati da su projektirane i proizvedene u skladu s člankom 5. stavkom 2. ovoga Pravilnika.

(2) Proizvođači moraju pripremiti traženu tehničku dokumentaciju i provesti odgovarajući postupak ocjenjivanja sukladnosti iz članka 15. ovoga Pravilnika ili osigurati njegovu provedbu.

(3) Kad je postupkom ocjenjivanja sukladnosti iz članka 15. ovog Pravilnika dokazana sukladnost sigurnosne komponente za dizala s primjenjivim bitnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima, proizvođači moraju sastaviti EU izjavu o sukladnosti, osigurati da ona bude priložena uz sigurnosnu komponentu za dizala i stavljaju oznaku CE.

(4) Proizvođači moraju čuvati tehničku dokumentaciju, EU izjavu o sukladnosti i, prema potrebi, odluku (odluke) o odobrenju, 10 godina nakon što je sigurnosna komponenta za dizala stavljena na tržište.

(5) Proizvođači moraju osigurati da se provode postupci za očuvanje sukladnosti serijske proizvodnje s ovim Pravilnikom. Na odgovarajući način uzimaju se u obzir promjene u oblikovanju ili značajkama proizvoda te promjene u usklađenim normama ili drugim tehničkim specifikacijama s pozivanjem na koje je sigurnosna komponenta za dizala proglašena sukladnom.

(6) Kad to smatraju prikladnim s obzirom na rizik koji predstavlja sigurnosna komponenta za dizala, a kako bi zaštitili zdravlje i sigurnost korisnika, proizvođači ispituju uzorke sigurnosnih komponenti za dizala stavljenih na raspolaganje na tržištu, moraju istražiti i, ako je to potrebno, voditi knjigu pritužbi i registar nesukladnih sigurnosnih komponenti za dizala i njihova opoziva te o svakom takvom praćenju moraju obavijestiti distributere i ugraditelje.

(7) Proizvođači moraju osigurati da je na sigurnosnim komponentama za dizala koje su stavili na tržište označena vrsta, serija ili serijski broj ili bilo koji drugi element koji omogućuje njihovu identifikaciju ili, kad to ne dopušta veličina ili priroda sigurnosne komponente za dizala, da se traženi podaci daju na oznaci iz članka 19. stavka 1. ovoga Pravilnika.

(8) Proizvođači na sigurnosnoj komponenti za dizala ili, kad to nije moguće, na oznaci iz članka 19. stavka 1. ovoga Pravilnika navode svoje ime, registrirano trgovačko ime ili registriranu trgovačku oznaku i poštansku adresu na kojoj ih se može kontaktirati i koja mora sadržavati jedinstveno mjesto na kojem se proizvođača može kontaktirati. Kontaktni podaci moraju biti na hrvatskom jeziku.

(9) Proizvođači moraju osigurati da uz sigurnosnu komponentu za dizala dolaze upute iz Priloga I. točke 6.1. ovoga Pravilnika, na hrvatskom jeziku koje moraju biti jasne, razumljive i shvatljive, kao i svako drugo označivanje.

(10) Proizvođači koji smatraju ili imaju razloga vjerovati da sigurnosna komponenta za dizala koju su stavili na tržište nije sukladna s ovim Pravilnikom, bez odgode moraju poduzeti potrebne korektivne mjere kako bi se ta sigurnosna komponenta za dizala uskladila ili, prema potrebi, povukla s tržišta ili opozvala. Nadalje, ako sigurnosna komponenta za dizala predstavlja rizik, proizvođači o tome bez odgode moraju obavijestiti nadležno inspekcijsko tijelo, navodeći detalje, posebno o nesukladnosti i o svim poduzetim korektivnim mjerama.

(11) Na obrazložen zahtjev nadležnog inspekcijskog tijela proizvođači moraju dostaviti tom tijelu sve podatke i dokumentaciju u papirnatom ili elektroničkom obliku potrebne za dokazivanje sukladnosti sigurnosnih komponenti za dizala s ovim Pravilnikom na hrvatskom jeziku.

(12) Na zahtjev nadležnog inspekcijskog tijela proizvođači moraju surađivati s njim u svakoj radnji poduzetoj kako bi se uklonili rizici koje predstavljaju sigurnosne komponente za dizala koje su stavili na tržište.

Članak 9.

Ovlašteni zastupnici